

Prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.
Ústav české literatury a komparatistiky FF UK
nám. Jana Palacha 2
116 38 Praha 1
e-mail: Josef.Vojvodik@ff.cuni.cz

Posudek na bakalářskou práci Alžběty Švecové *Poezie jako riziko a odvaha*

Ve své bakalářské práci vychází Alžběta Švecová z fenoménu krize, která byla od přelomu 20. a 30. let vnímána také v české společnosti, kultuře a dalších oblastech veřejného života jako všeobecný stav a topos. Název bakalářské práce odkazuje na poetologickou a ontologickou sémantizaci básnické existence jako odvahy z přednášky Martina Heideggera *Nač básníci? (Wozu Dichter?)* z roku 1946. Život sám je odvahou, ale člověk je – nebo musí být – podle filozofa někdy odvážnější nežli život sám. Podle Martina Heideggera překovává básník člověka tím, že se svým slovem *odvážně* spouští do „nechráněného bytí“, do riskantní „otevřenosti“. Heideggerova myšlenka „odkrytosti“ básníka do „nechráněného bytí“ není však v práci dále reflektována ve vztahu k poetice básnické existence v díle sledovaných autorů.

Také složitá problematika „krize“ je v práci podána zjednodušujícím způsobem, což vede k tomu, co bych nazval „kauzálními skoky“ a na řadě míst k mylným závěrům, např. když autorka v souvislosti s polemikami Jindřicha Štyrského v trojici článků „Koutek generace I.-III.“ píše, že „[Z] článků Štyrského pro nás vyplývá, že generace a její tvorba se musí „očistit“ od zájmů politických, a tedy i od poetismu. Po „generační diskusi“ tak vyvstává problém, jak k této čistotě dospět. Literatura, a nejen ta, se tak ocitá v období krize“ (s. 20).

Autorka se zabývá třemi projevy krize: krizí v umění, krizí básnického poslání a krizí básnického jazyka a jejich básnickou reflexí v poezii Františka Halase, Vladimíra Holana a Josefa Hory, a sice v paralelně koncipovaných podkapitolách, pojednávajících u všech tří autorů o „motivu smrti“ a „tématu slova“. V tomto schematickém členění spočívá nemalé úskalí celé práce, neboť se v něm smazávají a ztrácejí podstatné diference velmi individuálních poetik jmenovaných básníků. Motivy smrti i metapoetické reflexe básnického slova vyrůstají u nich z výrazně odlišných zdrojů a kontextů.

Interpretace citovaných básní se omezují na povrchní popisy nebo na citace ze sekundární literatury. Popisy jsou nezřídka zavádějící a mylné, např. když v práci čteme, že „Holan ve svých básních využívá též motivů vyslovení se, hledá způsob, jak popsat realitu“ (s. 30), což je nedorozumění, či přesněji neporozumění. Podobně tvrzení: že „Co Horu ovšem v této sbírce [Tvůj hlas] pojí s Halasem a Holanem, je celkový melancholický dojem básní, i přes jejich zdánlivě pozitivní zakončení“. Podobných zjednodušení je v práci celá řada. Relativně nejlépe dopadá podkapitola o Halasově poetice, ale i zde najdeme formulace jako: „Slova, jimiž by chtěl [Halas] vyjádřit skutečnost, prchají a nejsou k nalezení“. Nebo: „František Halas tak v hledání vlastního jazyka postupem času čím dál tím více tíhne k mlčení [...]“ (s. 25-26), což je v rozporu s poetikou Halasových sbírek již z druhé poloviny 30. let.

Rušivě v práci působí také četné stylistické a formulační neobratnosti.

I přes uvedené nedostatky lze pro práci navrhnout hodnocení mezi „**velmi a dobře**“ (2) a „**dobře**“ (3) dle průběhu obhajoby.